

اسکیزوفرنی چیست؟

اسکیزوفرنی یک بیماری روانپزشکی شدید است که با تغییرات قابل توجه در رفتار، احساسات، شخصیت و بینش مشخص می‌شود.

مرکز تحقیقات روانپزشکی و علوم رفتاری
Research Center of Psychiatry and
Behavioral Sciences
Tabriz University of Medical Sciences

علل و عوامل خطر:

تعامل پیچیده عوامل ژنتیکی و محیطی در شکل‌گیری بیماری نقش دارد. عوامل خطر شامل سابقه خانوادگی، مشکلات دوران بارداری یا زایمان، سوءتغذیه، مصرف مواد (مثل حشیش)، و استرس‌های دوران کودکی است.

روش‌های درمانی شامل:

- ۱- دارو درمانی
- ۲- مراقبت‌های ویژه تخصصی و استفاده از مشاوره روانپزشک و خدمات اجتماعی
- ۳- شیوه درمانی روانشناختی با شناسایی مشکل و مدیریت آن با هدایت روانشناس و مشاور
- ۴- الکتروشوک درمانی (ECT)
- ۵- تحریک عمیق مغز (DBS)

اپیدمیولوژی:

این بیماری معمولاً در دوران نوجوانی تا اوایل دهه سوم زندگی شروع می‌شود و مردان معمولاً در سنین پایین‌تری نسبت به زنان درگیر می‌شوند. شیوع جهانی اسکیزوفرنی برآورد شده حدود ۱ درصد از جمعیت جهان است (معادل تقریباً ۲۴ میلیون نفر).

علائم:

علائم مثبت: هذیان (باورهای نادرست) و توهم (شنیدن صدا یا دیدن چیزهای غیرواقعی)

علائم منفی: کاهش یا فقدان هیجان، انگیزه، بی اجتماعی بودن و بی کلامی

اختلال شناختی: مشکل در حافظه، توجه، برنامه‌ریزی و تفکر منظم

پیامدها و عوارض

عوارض اسکیزوفرنی در مراحل ابتدایی بیماری خیلی جدی نیست. اما همزمان با پیشرفت بیماری، تأثیرهای مخرب آن بر روی زندگی فرد بیمار بیشتر می‌شود. موارد زیر از عوارض این بیماری است:

پیامدهای روانی و شناختی:

- ✓ اختلال در ادراک واقعیت، ناتوانی در ابراز احساسات و مطرح کردن افکار شخصی، کاهش توان تصمیم‌گیری و حل مسئله، کاهش عملکرد حافظه به‌ویژه حافظه کاری و حافظه کوتاه‌مدت

پیامدهای اجتماعی

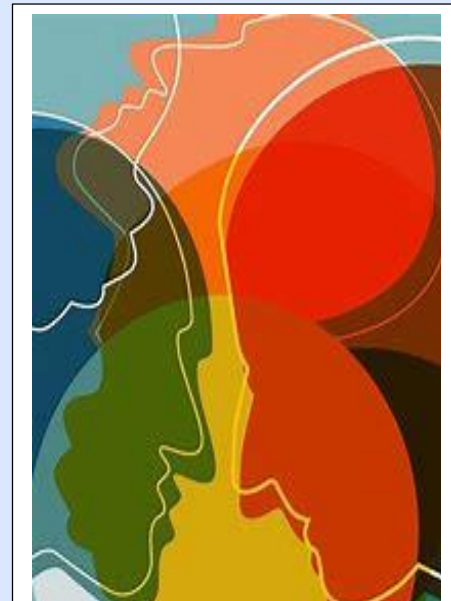
- ✓ انزوای اجتماعی به دلیل استیگما (انگ اجتماعی) یا علائم بیماری، کاهش توان اشتغال و از دست دادن شغل، اختلال در روابط خانوادگی و دوستانه

پیامدهای جسمی:

- ✓ عوارض داروهای ضروان‌پریشی (مثل افزایش وزن، دیابت، سندرم متابولیک، لرزش و خشکی عضلات)، افزایش خطر بیماری‌های قلبی-عروقی، کاهش خودمراقبتی

پیامد طولانی مدت:

- ✓ خودکشی، افت عملکرد تحصیلی و شغلی

سطح پیشگیری و کنترل:

➤ حمایت های روانی و اجتماعی برای بهبود کیفیت زندگی و پیشگیری از عود بیماری

➤ تشخیص زود هنگام و درمان با داروهای آنتی سایکوتیک

➤ روان درمانی های شناختی - رفتاری

➤ پیشگیری از بروز بیماری در افراد سالم شامل اقدامات بهداشتی و تغییر عوامل محیطی و زیستی:

پیشگیری از اختلالات دوران جنینی، کاهش مصرف مواد مخدر در نوجوانان، بهبود وضعیت تغذیه ای و کاهش استرس های محیطی

پیشگیری سطح سوم

پیشگیری سطح دوم

پیشگیری سطح اول

منابع علمی

1. Farhang S, Shafiee-Kandjani AR, Mohagheghi A, Moghaddam M, Ranjbar F, Alizadeh BZ, Veling W, Bruggeman R. Transcranial current direct stimulation for improving working memory in patients with recent onset schizophrenia: An ARAS study. Brain Stimulation: Basic, Translational, and Clinical Research in Neuromodulation. 2024 Mar 1;17(2):333-4.
2. Shafiee-Kandjani AR, Chalabianloo F, Farhang S, Shanehbandi D, Shalchi B. A potential mechanism for tau protein modulating in schizophrenia with transcranial direct current stimulation intervention: A randomized controlled trial. BioImpacts: BI. 2024 Jul 22;15:30274.
3. Kirkbride JB, Jones PB. The prevention of schizophrenia—what can we learn from eco-epidemiology?. Schizophrenia bulletin. 2011 Mar 1;37(2):262-71.

دکتر علیرضا شفیعی کندجانی

عضو هیأت علمی گروه روانپزشکی دانشگاه علوم پزشکی تبریز
رئیس مرکز تحقیقات روانپزشکی و علوم رفتاری

دکتر لیلا حسینی

عضو هیأت علمی مرکز تحقیقات روانپزشکی و علوم رفتاری